

Lapin hyvinvointialueen tarkastuslautakunnan Arviointikertomus vuodelta 2024, Tiivistelmä

Lapin hyvinvointialueen toiminta on vakiintumassa, mutta talouden sopeuttaminen ja rakenteelliset uudistukset ovat välttämättömiä.

Vuosi 2024 oli Lapin hyvinvointialueen (Lapha) toinen toimintavuosi. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida, ovatko aluevaltuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet toteutuneet, ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Arviointikertomus 2024 nostaa esiin merkittäviä haasteita taloudessa, organisaatorakenteessa ja asiakaskokemuksessa.

Laatu on tärkeä menestystekijä

Laadunhallintatyö on käynnistynyt ja IMS (Integrated Management Systems, suom. integroidut hallintajärjestelmät) on otettu käyttöön. IMS on johtamisen, perehdyttämisen ja valvonnan väline.

Aluehallituksen tulee päättää laatupolitiikasta. Laadunhallintatyö edellyttää luottamushenkilö- ja viranhaltijajohdon sitoutumista.

Merkittäviä organisaatiomuutoksia ei tehty vuonna 2024

Organisaatorakenteen uudistamista ja madaltamista tulee jatkaa.

Päätöksenteko on edelleen aluehallituskeskeistä, eikä hajauttamista ei ole toteutettu tarkoituksenmukaisella tavalla. Palvelualueiden rooli on edelleen epäselvä eikä niitä ole kirjattu hallintosääntöön.

Kaikkia asetettuja tavoitteita ei saavutettu, mutta osin palveluita on pystytty parantamaan

Strategisten mittareiden ja raportoinnin kehittäminen on tarpeen. Strategiassa tulee asettaa sellaiset tavoitteet, tavoitetasot ja mittarit, joita aluevaltuuston on mahdollista seurata.

Hoitotakuut toteutuivat osittain, mutta eivät täysin. Hoitoon pääsy Lapin hyvinvointialueella on osin parantunut ja hyvinvointialuevertailussa on onnistuttu keskimääräistä paremmin.

Talouden tasapainottamista tulee jatkaa

Hyvinvointialueen rahoitus on ollut riittämätöntä, eikä se huomioi riittävästi Lapin erityispiirteitä (mm. matkailu). Kertyneen alijäämän (177 milj. euroa) kattaminen vuoden 2026 loppuun mennessä näyttää epätodennäköiseltä.

Päätösten ennakkovaikutusten arviointia tulee tehdä etenkin talouden tasapainotamistilanteessa merkittävimmistä toiminnallisista muutoksista.

Asiakkaiden toimijuutta ja sidosryhmien osallisuutta tulee vahvistaa

Digitalisaatiostrategia ja -ohjelma ainoana strategian toimeenpano-ohjelmana puuttuu edelleen.

Vaikuttamistoimielimet (nuorisovaltuusto sekä vanhus- ja vammaisneuvostot) ovat toimineet aktiivisesti, mutta kokevat vaikuttamismahdollisuutensa rajallisiksi.

Asiakaskokemuksen mittaaminen on vielä kehitysvaiheessa. Asiakaskokemuksen ja osallistumisen kehittäminen vaatii systemaattista otetta ja parempaa tietopohjaa. Asiakkaiden ja järjestöjen osallistamista tulee vahvistaa.

Yhteystiedot:

Tarkastuslautakunnan pj. Vesa Puuronen vesa.puuronen@lapha.fi,
puh. 050 320 3434

Ulkoisen tarkastuksen yksikkö:

Tarkastuspäällikkö Riitta Erola riitta.erola@lapha.fi, puh. 040 537 8271

Ulkoisen tarkastaja Jaana Koskela jaana.koskela@lapha.fi, puh.
040 541 2033